

VEČERNI LIST

NEODVISEN DNEVNIK * Posamezna številka 16 vinarjev.

Cene po pošti:
za celo leto K 40.—
za polleta . K 20.—
za četril leta K 10.—
za 1 mesec K 3.50
Za Ljubljano mesečno 3 K.
Uredništvo in uprava:
Kopitarjeva ulica št. 6.
Uredn. telefon št. 50.

Sonnino ne bo podpisal mirovne pogodbe.

LDU Duna j, 22. junija. (ČTU.) Iz Rima poročajo: Sonnino, ki je razbil trozvezo in sklenil londonsko pogodbo, ne bo podpisal mirovne pogodbe. Tittoni, pristaš trozveze

politike, bo minister za zunanje stvari. Nitti zaupnik Giolittijev, osnuje novo ministristvo ter bo obenem predsednik italijanske delegacije na mirovnem kongresu.

Nova nemška vlada.

LDU Berlin, 21. junija. (ČTU.) Novo ministristvo obstoji izključno iz večinskih socialistov in centra pod predstvom bivšega delavskega ministra Bauerja. Minister za zunanje stvari je predsednik socialno-demokratske stranke Müller, državni brambni minister ostane Noske, zastopnik ministrskega predsednika in državni finančni minister je postal Erzberger. Narodna skupščina se snide v nedeljo popoldne ter bo ob tej priliki vlada za-

prosila za poblastilo v svrhu podpisa mirovne pogodbe. Mirovno pogodbo bo podpisala nova mirovna delegacija. Ministrska kriza je nastala tudi v Pruski, ker smatrajo demokratični člani vlade odklonilni sklep svoje stranke obvezen tudi zase. Večinski socialist, ministrski predsednik Hirsch, minister za notranje stvari Heine, finančni minister Südekum hočejo odstopiti, ker so proti podpisu mirovne pogodbe.

Slovaška — republika sovjetov?

»Prager Tagblatt« poroča dne 19. t. m., da je ministristvo zunanjih zadev v Pragi dobilo iz Budapešte brezlično brzojavko, podpisano od češkega komuniste Antona Janouška, v kateri ta sporoča, da se je Slovaška proglašila za republiko sovjetov. Slovaška sovjetska republika izjavlja, da se ne nabaja z

nikomur v vojnem stanju in da hoče živeti s češkim proletarijatom v najboljših odnosih in najožjih stikih. Istočasno je poslal Janoušek Nemški Avstriji brezlično brzojavko, v kateri sporoča proglašitev Slovaške za republiko sovjetov ter zatrjuje, da se bo zavzel za Nemce, ki žive v čehoslovaški republici.

Kriza v češki vladi?

LDU Praga, 22. junija. (ČTU.) »Venkov« javlja: Vesti o izpremembi vlade so po božna želja posameznih strank. Bržkone se bodo samo opustila nekatera ministristva ter njihovi posli poverili drugim. »Tribuna« poroča, da krožijo v političnih krogih že nova imena ministrov. Delavsko ministristvo bi prevzel tajnik zveze kovinskih delavcev Hampel, železniško ministristvo sekcijski šef Burger, izstopili bi pa vsi štirje agrarci. V vladi bi nadalje ostali minister za uk Habrman (socialni demo-

krat), minister za socialno skrbstvo dr. Winter (socialni demokrat), minister za pošto Stříbrny (narodni sociallec), naslednik justičnega ministra dr. Soukupa bi bil dr. Meissner, trgovinski minister namesto narodnega demokrata dr. Stranskega bivši trgovinski minister v Beckovem ministristvu dr. Fiedler. Vojno ministristvo bi prevzel kak višji častnik. Narodni demokrat Rašin bo na željo Masaryka obdržal finančni resort.

Nad 400 milijonov primankljaja na Dunaju.

LDU Dunaj, 22. junija. (ČTU.) Poročilo magistrata o finančnem položaju mesta Dunaja kaže žalostno sliko. Primanjkljaj občine znaša 403 milijone. Za pokritje izrednih izdatkov se namerava najeti novo

posojilo in zvišati najemniški vinar povprečno na 35.5 v od najemniške krone, stopnjevaje glede na višino najemnine. Med prebivalstvom vlada veliko ogorčenje, zlasti ker so vsi mestni obrati pasivni.

Narodna banka kraljestva SHS.

m Belgrad, 23. junija. (Izvirno). Priprave za osnivanje Narodne banke kraljestva SHS, naše velike emisijske banke

napredujejo. Definitivno izdelani načrt zakona o banki se je pretresoval v finančnem in trgovinskem ministristvu, kakor

tudi o dosednji srbski Narodni banki. Zakonski načrt bo v kratkem predložen narodnemu predstavništvu.

Volilni red za konstituanto.

»Demokratija« poroča: V ministristvu za konstituanto je izdelan zakonski načrt za novi volilni red. Ministrski svet je odobril principe, na katerih temelji ta zakon. Volilno pravo bo splošno, enako, tajno, direktno in proporcionalno. Aktivno volilno pravo bo imel vsak državljan, ki je dovršil 21. leto in ki biva šest mesecev v občini, v kateri naj bi imel vršiti svojo volilno pravo. Vlada je sprejela v principu tudi žensko volilno pravo. Tujci, ki imajo na podlagi zakona o državljanstvu občinsko pristojnost, nimajo volilne pravice, dokler se jim občinsko pravo ali pristojnost ne prizna od strani naše države. Pasivno volilno pravo ima vsak državljan, ki je dovršil 25. leto. Tajnost volitve bo zavarovana s sistemom kroglic. Vsa država bo razdeljena v velika volilna okrožja, a na vsako okrožje adpade po 10 do 16 mandatov z ozirom na število prebivalstva. Proporcionalni sistem temelji na kombinaciji individualnih volilni okrajev in splošne proporcionalne liste, na ta način, da se vsak volilni okraj razdeli na volilne podokraje, a število teh podokrajev znaša polovico števila mandatov celega okrožja. Na primer: Ako Kranjska tvori eno okrožje, ne morejo vsi volilci priti v Ljubljano. Zaradi tega je treba razdeliti okrožje Kranjsko, in ako ima Kranjska na primer voliti 10 mandatov, bo imela 5 podokrajev, da morejo volilci lažje vršiti svojo dolžnost. Mandati se bodo razdelili med stranke po razmerju glasov, ki jih posamezne stranke dobe, in sicer po računski metodi d' Houta. Reklamacijsko postopanje bo poverjeno rednim sodiščem in ne političnim oblastem. Verifikacija mandatov bo v rokali osrednjega volilnega sodišča v Belgradu. Na 30.000 prebivalcev odpade 1 mandat, tako da bo bodoči parlament (konstituanta) imel približno 400 poslancev.

Regent obiskal francosko vojsko.

LDU Belgrad, 21. junija. Danes ob 13.30 je odpotoval regent prestolonaslednik Aleksander na našem monitorju »Bosna« v Veliko Kikindo, da poseti zvezniško francosko vojsko in njenega oveljnika, generala de Lobita. Ob tej priliki je izdal general de Lobit povelje, v katerem povdarja važnost tega visokega poseta za francosko vojsko na Mažarskem. Prestolonaslednik spremljajo vojvoda Mišič, minister Ba-

lugdžič in adjutant polkovnik Dimitrijevič. Francoski poslanik de Fontenay in vojni ataše Carbonier sta odpotovala že včeraj, da počakata na prestolonaslednika v Veliki Kikindi.

Procesija sv. R. T. v Belgradu.

m Belgrad, 23. junija. (Izvirno.) Včeraj je bila v Belgradu procesija sv. Rešnjega Telesa. Procesije so se udeležili zastopnik regenta prestolonaslednika Aleksandra, ministra dr. Korošec in Gostinčar, zastopniki vseh ministrstev, veliko število poslancev, nekoliko višjih častnikov pehote in mornarice, šolska deca in mnogo prebivalstva.

Socialisti levice v Zagrebu.

m Zagreb, 23. junija. (Izvirno.) Včeraj dopoldne je bila skupščina socialistov levice. Na skupščini je govoril dr. Radošević, ki se je bavil z načrtom o zaščiti in zavarovanju delavstva in zahtevami strokovnih organizacij delavstva.

Srbski dijaki v Zagrebu.

m Zagreb, 23. junija. (Izvirno.) Tekom meseca julija prirede srbski dijaki s svojimi profesorji izlet v Zagreb. To je prvi pot, da pridejo srbski dijaki oficijelno v Zagreb. Pričakuje se nad 400 oseb.

Za begunce.

m Split, 23. junija. (Izvirno.) Splitski škof dr. Čarić je izdal proglas na prebivalstvo, v katerem prosi, naj se prebivalstvo zavzame za begunce in jim pomaga z denarnimi zbirkami.

Ustavljen železniški promet

m Belgrad, 23. junija. (Izvirno.) Vслед pomanjkanju premoga je bil ustavljen pred 15 dnevi železniški promet v Baranji, a pred 2 dnevoma v Bački.

Sociološko društvo v Zagrebu.

m Zagreb, 23. junija. (Izvirno.) Včeraj je bilo v Zagrebu ustanovno zborovanje sociološkega društva. Za predsednika je bil izvoljen dr. Adolf Mihalič. Sklenilo se je, izdajati časopis, ki bo prinašal poročila o delovanju sociološkega društva.

Zveza duševnih delavcev.

m Belgrad, 23. junija. (Izvirno.) Te dni je bila osnovana v Belgradu osrednja zveza intelektualnih delavcev v Jugoslaviji. Zveza je ustanovljena na sindikalni podlagi kot organizacija vseh intelektualnih delavcev v državi in zasebni službi ter svobodnih poklicev.

Boji na Slovaškem.

LDU Praga, 21. junija. (ČTU) Na Slovaškem se nadaljuje boji na vsej fronti. S protinapadi smo dosegli na posameznih mestih uspehe. Skupina Mittelhausser: Sovražni napadi v komarskem odseku, ki so jih podpirali monitorji, so se izjalovili. Med Novimi Zamki in Suranyjem smo odgnali sovražne

čete, ki so prekorale reko Nitro. Zahodno od Ščavnice je zasedel sovražnik Novo Banjo, vendar pa ni mogel prodreti preko tega kraja. — Skupina Hennoque: Noč in dan živahni napadi. Severno od Plešivca smo morali izprazniti nekoliko ozemlja, drugače pa trdno držimo svoje pozicije.

LDU Praga, 22. junija. (ČTU) Situacijsko poročilo. — Vse kaže, da je sovražnik večji del svojih čet zbral na levem krilu in da namerava nadaljevati napade v smeri proti Novim Zamkam in zapadno Levice. Vsi njegovi napori so bili brezuspešni. Utrpel je težke izgube. Naše čete so dne 21. t. m. s krepkimi protinapadi dosegle nove uspehe. — Vojaška skupina Mittelhausser: Na desnem krilu smo dokončali čiščenje zapadnega brega Nitre. Na levem bregu smo potisnili sovražnika nazaj in onemogočili njegove ponovne obkoljevalne poizkuse. V dolini reke Hron so naše čete krepko napadle, zavzele Novo Banjo in prisilile sovražnika, da se umakne, pri čemer smo zajeli sto jetnikov, med temi večje število častnikov. Na ozemlju južno Stavnice se sovražnik umika proti jugu. Pri Nagyczi smo odbili napad sovražnika. V okolišju Tisovca smo sovražnika, dasi je ojačil svoje čete, prisilili, da se je umaknil v neredu za nekaj kilometrov proti jugu. — Vojaška skupina Hennoque: Položaj je neizpremenjen.

Luziško vprašanje.

LDU Praga, 22. junija. (ČTU) Mirovna konferenca je ustvarila podlago za rešitev luziškega vprašanja na ta način, da so aliirane in asociirane države vzele na znanje izjavo nemških delegatov, da je Nemčija sklenila dati tujim manjšinam na nemškem ozemlju, kakor priznava ententa nemškim manjšinam, vsa jamstva glede pravice do lastne vzgoje, vere in kulture.

Dunajski Bela Kuna.

V zadnjem času se je pojavil na Dunaju množ, katerega označujejo za diktatorja bodoče nemško-avstrijske sovjetske republike. Pravijo, da je Leninov učence, toda njegovega imena ne vedo; včasih se imenuje Bernstein, nato zopet Bettelheim. Najbrž pa nobeno teh imen ni pravo. Stanuje sedaj na Dunaju ali v okolici, vendar se tako dobro skriva, da ga do sedaj ni bilo mogoče izslediti. »Neues Wiener Tagblatt« piše o njem: Mož je velikopotezen agitator, neomejen gospodar milijonov ogrskega denarja, ki ga vlihotaplja s posebno za to prikrojenimi avtomobili iz Ogrske na Dunaj. Ogrska sovjetska vlada ga pa zadnji čas vedno bolj sili k dejanju, ker bi že rada videla uspeh svojih milijonov, nadalje pa tudi, ker že sama rabi denar, kajti ogrski kmetje in delavci nočejo več sprejemati novega denarja, ki ga vlada izdaja. S pomočjo preobrata na Dunaju bi zaplenili ves denar in vrednostne stvari ter bi si taka vlada Bele Kuna zopet opomogla z denarjem.

Odstop rumunske vlade.

LDU Bukarešta, 21. junija. (ČTU) Rumunski dopisni urad »Dacia« javlja: Novi ministrski predsednik Maniu je izjavil, da se je odstop Brathanove vlade že davno pričakoval, toda ne zaradi banatskega vprašanja, kakor se v obče sodi. Nova vlada bo sestavljena iz zastopnikov vseh strank ter bo skušala čimprej rešiti agrarno reformo, na kar bo dobila Rumunija volilno reformo na najširši demokratski podlagi.

Iz Rusije.

LDU Bukarešta, 21. junija. (ČTU) Rumunski dopisni urad »Dacia« poroča, da so čete hetmana Gregorijeve po krvavem boju zasedle Odeso.

LDU Dunaj, 21. junija. (ČTU) »Echo de Paris« poroča, da znašajo državni izdatki ruske sovjetske vlade v prvem polletju 1919 51 milijard, in sicer za vojaške namene 12 milijard. V istem času znaša primanjkljaj nad 30 milijard.

Iz pokrajine.

k Okrajni šolski komisariat v Velikovcu pozivlja vse učitelje-begunce, da čimprej nastopijo svojo službo. Vzrok morebitne zakasnitve nastopa naj brzojavno javijo.

k Demisija ministra za verstvo. Belgrajske »Večerne Novosti« prinašajo vest, da bo minister za verstvo dr. Alaupović podal ostavko.

k Brzovlak Dunaj—Trst. LDU Dunaj, 21. junija. (ČTU) S 25. junijem se uvede na južni železnici med Dunajem in Trstom brzovlak.

k Vozni red na progi Maribor-Ljutomer. Da se vzpostavijo boljše poštne zveze med Ljutomerom in Mariborom pa tudi ostalo Slovenijo in Hrvaško, se vpelje na progi Maribor-Ljutomer z dnem 25. junija tretji mešani vlak, ki odhaja iz Maribora gl. kol. ob 10.38 in prihaja v Radgono ob 13.14. V Ljutomer ob 15.26; v obratni smeri pa iz Ljutomera ob 11.01, iz Radgone ob 13.16 in prihaja v Maribor gl. kol. ob 16.08 uri. — Proti Ljutomeru posredujejo direktno zvezo vlaki, ki odhajajo iz Ljubljane ob 4.43 in 10.41, iz Zagreba ob 8.59, iz Celovca ob 5.20. Iz Ljutomera prihajajo vlaki z direktno zvezo v Ljubljano ob 14.51 in 20.54 (odhod iz Ljutomera ob 6.22 odnosno 11.01), v Zagreb ob 15.38 (odhod iz Ljutomera ob 6.32), v Celovec ob 19.23 (odhod iz Ljutomera ob 11.01).

k Dnevneine za uradnike in javne nastavljenice. Ministrski svet je 19. t. m. razpravljal o začasnih ureditvi uradniških plač do definitivne ureditve uradniškega vprašanja. Minister dr. Kramer je predlagal, naj bi se v pokrajinah bivše avstro-ogrške monarhije poleg draginjskih doklad izplačevalo uradnikom, učiteljem in duhovnikom brez posesti 10 K dnevno, a za vsakega otroka po 2 K dnevno. Oni državni nastavljenici, ki niso v svojstvu uradnikov, torej tudi sluga, bi dobivali po 6 K na dan za se, a za vsakega otroka po 2 K dnevno. Upokojeenci bi dobivali po 5 K, vdove in sirote po 4 K dnevno. Razprava v ministrskem svetu o tem vprašanju še ni zaključena, vsekakor pa je bilo principijelno sklenjeno, da se zvišajo dohodki državnih uradnikov in nastavljenic.

k Slovenski novinci v Belgradu. Belgrajsko občinstvo je 19. t. m. pozdravilo prve čete slovenskih novincev, ki so dodeljeni podčastniški šoli v Belgradu. Fantje so šli s strunnim korakom po belgrajskih ulicah in peli slovenske vojaške pesmi kakor »Regiment po cesti gre«, a občinstvo jih je burno podrvljalo.

k Utonil je dne 16. t. m. popoldne v Krki 3 leta stari sinček mlinarja Jožefa Lumperta iz Otočic, občina Sempeter. Padel je pri neograjnih zatvornicah mlinskih koles v vodo. Dasiravno ga je njegov oče kmalu nato iz vode potegnil, so ostali vsi poizkusi, da bi ga oživel, brezuspešni.

Iz Ljubljane.

1 Podpredsednik deželne vlade dr. Gregor Jerjav naznanja, da zaradi večkratne odsotnosti iz Ljubljane v nujsnih političnih zadevah, kakor tudi zaradi preobloženosti z dru-

gimi uradnimi posli, ne bode prihodnji teden pod nobenim pogojem sprejemal strank v privatnih zadevah. Če pa stranke smatrajo, da je njihova zadeva zelo nujna in da spada v kompetenco podpredsednika deželne vlade, naj to javijo pismenim potom. Stranke, katere imajo v nujnih službenih zadevah z njim opraviti, se naprošajo, da to store med 9. in 13. uro.

Iz gledališke pisarne. Danes, to je 23. junija, zvečer se vprizori opera Madame Butterfly za abonnement A 2/67. Vloga F. B. Linkertona poje g. J. Stempinowsky.

I Bajka o volku. Nekaj drugega smo čakali z ozirom nato, da nas je svoječasno Molnárjev »Vrag« vsaj deloma zadovoljil. »Bajka o volku« ni taka, da bi človek čutil potrebo, da si jo ogleda še enkrat, še manj si more zaznamovati naše narodno gledališče vprizoritev te igre ko vseh, ko je šlo mimo mnogih boljnih stvari. Igrati se pozna samo, da je hotela biti dobra; posamezna lepa trenutja se zasvetlikajo iz nje, a zopet izginejo v banalnosti. Bajka o volku sama ostane silno zabrisana, v prvi vrsti pa nima igra enotnosti občutja poleg drugih nedostatkov. Bratina ni igral skozi in skozi na isti višini; najboljšje je igral v drugem dejanju. Sestova vloga je bila težka; ne moremo oporekati, da imamo talentiranega igralca pred seboj, vendar njegova igra ni bila skozi in skozi sigurna; kot ritmojster nam je ugajal najmanj. Igra Šaričeve je bila lepa; za spoznanje nižje je bila Bukšekova, a dosti dobra. Igra se pač niti igralcem ni izkazala, hvaležno. F. B.

Iskupna vaja pevskih zborov Glasbene Matice, Pevske zveze Ljubljane, Slavca in Ljubljanskega Zvona za Vidov dan se vrši v dvorani »Glasbene Matice« jutri v torek, 24. junija ob 20. uri zvečer.

I Vaja orkestralnega društva »Glasbene Matice« se vrši v torek 24. t. m. ob 20. uri in sicer v mali dvorani razpuščenega Filharmoničnega društva; pred vajo ob 19^{1/2} uri odborova seja; prosim polnoštevilno. Načelnik.

I Tabor »Svete vojske«. Danes na predvečer sv. Janeza Krst., ki velja kot zaščitnik treznostnega gibanja, se vrši v telovadnici tukajšnjega uršul. samostana »Tabor Svete vojske« za vse gojenke in učenke tega zavoda. Na sporedu so poudarna predavanja, slavnostni govori, petje in deklamacije.

I Za odpravo stanovanjske bede. V četrtek, dne 26. junija ob pol 20. uri se vrši v veliki dvorani Mestnega doma v Ljubljani shod zaradi stanovanjskega vprašanja v Ljubljani. Okolnost, da se nahaja tu nad 300 družin nastavljencev državnih, deželnih in drugih avtonomnih uradov, ki ne morejo dobiti primernih stanovanj, je dala zaupnikom teh strank povod, da se začne smotrna akcija v prid teh družin. Predpriprave so končane in akcijski odbor sklicuje v informativne svrhe zgoraj omenjeni shod.

I Tatvine. Ko sta kleparska delavca Karel Hlebš in Ferdo Verstovšek na Miklošičevi cesti št. 6 popravljala streho, sta vzela oba iz zaklenjene shrambe dve mornarski obleki v vrednosti 1500 K. Ko je bila tatvina policiji naznanjena, je Hlebš eno obleko že prodal starinarici Velikonja, ki se bo seveda zaradi nakupovanja ukradenih stvari morala zagovarjati pri sodišču. — Tajna prostitutka in tatica Angela Pustavrt je bila aretovana, ker je ukradla A. J. iz Domžal v hotelu Llovd 500 kron. — Pet konjskih uzd in dve vozni odeji (plabti) je nosil Pečjak Alojzij k nekemu mancu, da mu jih spravi, dokler ne najde

kupeca. Zaloten od stražnika, ni vedel povedati, kje je vse dobil in rekel, da je stvari našel ob 4. uri zjutraj za nekim plotom pri kolodvoru. Stvari so zaplenili, Pečjaka pa oddali sodišču.

Zena.

Z 117 bi se jih rado omožilo. V nekem časopisu je prinesel nek ženitni posredovalec sledeč, morda nekoliko pretiran, a za obstoječe razmere zelo značilni razglas: »Poroka! 117 zakonskega življenja željnih gospic v starosti od 20—30 let išče znanja z resnimi moškimi v svrhu takojšnje možitve...« Na koncu je naslov ženitnega posredovalca, ki hoče očitno vse ženske svojega okraja naenkrat spraviti na varno.

Z Preiskava glede odvedenih žena iz zasedenega ozemlja. Švedski listi prinašajo izjavo francoske zveze žena o rezultatu preiskave glede postopanja sovražnikov z ženami, ki so jih bili odvedli iz zasedenega ozemlja. Listi izražajo ogorčenje nad navedenimi okrutnostmi. Za žrtve nemškega barbarizma vlada v vseh krogih največje sožalje. Zveza švedskih žena obeta iskreno pomoč, in zahteva, da se krivci pokličejo na odgovornost.

Po svetu.

s Kar komu diši. Da imamo razni ljudje razno slast do jedi, je znano. Mi naprimer ne cenimo posebno mesa od domačega zajca, ali v Parizu pojedjo vsak dan čez 10.000 »lapins«, a v vsej Francoski na leto najmanj 80.000.000. Kar enemu diši, je drugemu zoprno. Romanški narodi ljubijo olje, severni narodi pa presno maslo. Španci imajo radi olje in mast, kadar je že žaltava. Zrnkasti kaviar, ki se k nam uvaža z Ruskega, velja za delikateso, stlačeni kaviar pri nas ni v čisljih; pač dobro, da si ga Rusi zase obdrže. V Venezueli uživajo pri običajni čokoladi nizozemski sir, in siromašni tkalec v Krkonosih sreblje svojo redko kavo in prigrizuje namesto kruha krompir. Čuden okus ima v naših očeh jezik od polenovke, ali na Španskem velja za sladčico ter jih jim Norvežani pošljejo vsako leto na stolisec. Na severnem Nemškem ne marajo za polže, a južnim Nemcem in Čehom so polži priljubljena postna jed. Se bolj v čisljih pa so polži na Francoskem, kjer pojedjo na leto več kot 60 do 80 milijonov. Žabje krake cenijo pri nas le ta ali oni sladkosnednež, Francozi pa jih sploh radi jedo, in sicer ne samo krakov, temveč tudi kos hrbta. Zato so jim tudi Angleži dali smešen priimek »frog eaters«. Nam žabe splošno ne prišajo, a Avstralci jako radi uživajo orjaške, skoraj 1 in tričetrt metra dolge školjke. — S tem smo prešli na inozemsko polje jestvin in sladčic, ki se evropskemu želočcu gnusijo in gabiho. Mi radi jemo meso, ali lepo bi se zahvalili, če bi nam prinesla natakaraica na mizo morskega prešička, kakor Amerikancem. Radi imamo jajca, ali krokodilovih bi ne vzeli v usta, dasi so dobra, če so presna. Gnezda indijskih lastovic so domačinom sladčica, nam bi gotovo ne bila. Ali dobe se tudi eksotične sladčice, ki jih evropski sladkosnedneži čislajo. V mislih imamo 2 do 3 kg težak masten rep majhne perzijske ovce. Ta tolsča ima tako slast kakor gosja mast ter jo v toplih krajih, kjer izgubi gos svojo dobro slast, povsem na-

domestuje. Meso od želve se uvaža k nam, da si napravimo znano želvino juho; ali želvina jajca, ki so jako slastna, dobimo malokdaj na evropski trg. Na slabem glasu je pri nas kitajska kuhinja, kjer rabijo ricinovo olje za za-belo. A pravijo, da je že marsikateri Francoz s slastjo zaužil kitajsko južino. Sicer pa se ne smejo čuditi pariški »sladkosnednežic«, ki zaužijejo na leto 5000 martinčkov in 3000 močeradov, če jedo v neki japonski pokrajini mlade čebele kot sladčico, in ponekod na Kitajskem uživajo mlade miši, ki so pripravljene z medom. Ali bodimo pravični in prepoznamo, da tudi Kitajec ne spravi vsake jedi pod streho in se mu med drugim gabi naš »ementalski sir«. In vsekako se Orijentalcem gabi še marsikatera druga naša slastna jed.

s Dušik ni prvina. Angloški fizik Arnošt Rutherford trdi, da dušik ni prvina, ampak da sestoji iz vodika in helija. Sestava dušikovega atoma se lahko primerja s solničnim sistemom, obstoječim iz trdih jeder, ali osrednjega solca, namreč helija, ki ga obdaja vodik. Atomska teža dušika je 14.

s Zamorci in angleški delavci so se krvavo stepili. V liverpolskih obratih je prišlo med angleškimi delavci in zamorci do krvavih pretepev. Policija je morala poseči vmes in je vzela zamorce pod zaščito. Nemiri pa so se razširili tudi v okraj Cardiff, kjer je tudi prišlo do krvavih pretepev; mrtva sta bila dva angleška delavca in en zamorec. Besna množica je začela nato goniti zamorce in pričel je pravi lov na te ljudi. Iz oken in po ulicah so pokali strelji, a neko hišo, v kateri so bili zaprti zamorci, je množica zažgala. Zvečer je bil zopet vpostavljen red. V Barryu je bil ranil neki zamorec nekega angleškega delavca. Množica se je vrgla na zamorsko predmestje in razrušila ter popalila vse, kar ji je prišlo pod roke.

s Število mrtvih Američanov. Število mrtvih pri severno ameriški armadi znaša 298.997 ljudi. Statistika je pokazala, da odpadeta na vsak ameriški zrakoplov ali balon po dva nemška zrakoplova ali balona.

s Trupla ameriških vojakov naj leže v Franciji. Enketa bivšega senatorja Chamberleina je pokazala, da želi 25 odstotkov svojcev padlih vojakov, da telesa njih dragih še nadalje počivajo na francoski zemlji.

s Demobilizacija Amerike. Do danes so v Ameriki demobilizirali 2.534.000 ljudi. Od novembra so prepeljali v Ameriko 57.000 častnikov in 1.293.000 mož.

s Umor carja je bil poverjen Nemki. Kakor poroča »Matin«, je napravil Anglež Richard Courrier-Forster, ki je dolgo živel na Ruskem, senzacijsko odkritje. Tu gre za zaroto, ki jo je zasnovala na Ruskem nemška politična policija. Afera se je zdelala Angležu tako grozna, da je ni hotel takoj verjeti. Nemka, ki je bila izbrana, da izvrši atentat, je umela z rafinirano spretnostjo dobiti vstop k carju. Umela si je pridobiti zaupanje dveh dam, ki ste pripadali k najboljši ruski družbi. Odločno je trdila, da je bila njena mati Rusinja in da je po njej podedovala ljubezen do ruskega naroda, ki je k njemu pripadal njen oče, Nemce pa sovraži. Dalje se je lagala, da ji je umirajoč ruski častnik zaupal prapor, ki ga je otel ter jo je prosil, da naj ga carju izroči osebno. Pri izmenjavi ujentikov je prišla Nemka z drugimi oskrbnicami vred v Petrograd, kjer jo je skrivala najboljša petrograjska družba pred nemškimi vojuni, pred katerimi je Nemka kazala strah, da bi zbudila temveč zaupanja. Novin znanci so ji pridobili zaupa-

nje pri carju. Prišel je ponjo dvorni avtomobil in jo je odpeljal v Carsko selo. Nemka je stopila v predsobo carjeve delavnice. V levici je držala prapor. »Madame« ji je rekel komornik, ki jo je spremljal, »stopite k Njegovemu Veličanstvu, samo treba je, da se prej podvržete mali formalnosti.« — »Kakšni?« — »Ti le dve dami tukaj Vas pregledate.« Nemka je bila užaljena. Ko bi mignil, so ji vzeli prapor in odkrili pri nji ročno granato. Prebledela je in se tresla od jeze. Odvedla jo je straža. Ko je prišla k trdnjavi, kjer je čakala zaslužena kazen, se je ozrla k gledalcem in zakričala: »Izdali so me . . . Pa če se ni posrečilo meni, posrečilo se bo drugim; maščevana bom.«

Aprovizacija.

a **Aprovizacija južne železnice** prodaja ameriški petrolej, liter po 5 K 40 vin.

a **Bolniški sladkor.** V torek 24. t. m. se sladkor za bolnike ne bode delil na magistratu, ker ga je že pretekli torek razdelil na zdravniška spričevala. Sladkorja za bolnike aprovizacija nima več. Samo pretekli torek je bilo predloženo okroglo 1500 zdravniških spričeval za sladkor. Če bo šlo tako naprej, se bo sladkorna epidemija tako razpasla, da v Ljubljani ne bo nobenega človeka več, ki ne bi imel kak bronhijalni, želodčni ali črevesni katar. Kje pa bo mestna aprovizacija za toliko tisoč in tisoč spričeval dobila sladkor, to je pa drugo vprašanje. Vse kar je prav. Da bi pa resno bolni trpeli radi tistih namišljenih bolnikov, katerim se razni katarji pojavljajo šele zjutraj, če nimajo sladke kave, pa nikakor ne gre. Take bolezni se dajo začasno ozdraviti tudi s prežganko, močnikom ali kako drugače. Če bo aprovizacija dobila še kaj sladkorja za bolnike, bo pravočasno objavila, kdo ga dobi. Začasno se pa ni treba nikomur truditi na magistratu, ker nima nič več bolniškega sladkorja. Tako kakor dosedaj pa v prihodnje ne more iti več naprej.

a **Prodaja petroleja.** Petrolej se dobi v vseh ljubljanskih špecerijskih trgovinah brez vsakih izkaznic v prosti trgovini. Liter petroleja stane 5 K 40 v. ozir. kilogram 6 K 40 vin.

Pri vratnih boleznih dobro de masaža s Fellerjevimi »Elsa-fluidom« in se z njim grgr. 6 dvojnatih ali 2 specialni steklenici stane le 24 K pri lekarnarju E. V. Fellerju, Stubica, Elsa trg št. 245, Hrvatsko. 100.000 zahvalnic tudi za »Elsa-kroglice«. Ovoj in poštnina se zaračuna posebej, ali najceneje. Čim več kdo skupaj naroči, temveč prihrani na poštini.

Miši - podgane stenice - ščurki

in vsa golazen mora poginiti ako porabljate moja najbolje preizkušena in splošno hvaljena sredstva kot: proti poljskim mišim K 5—; za podgane in miši K 5—; osebno ostra pasta za podgane K 6—; za ščurke 5 K; posebno močna tinktura za stenice 6 K; uničevalec moljev K 3—; prašek proti mrčesom 3— in 6 K; tinktura proti ušem pri ljudeh 3 K; mazilo za uši pri živini 3 K; prašek za uši v obleki in perilu K 3—; tinktura za bolhe pri psih K 3—; tinktura proti mrčesu na sadju in zelenjadi (uničevalec rastlin) K 3—; prašek proti mravljam 3 K.

Pošilja po povzetju Zavod za eksport
M. Jünker, Zagreb 116, Petrinjska ulica 3.

Jaroslav.

Zgodovinski roman.

Ruski spisal J. Šmidt-Melin; preložil Al. Benkovič.

(Dalje.)

»Nikjer ni nič, niti krpice platna v celem gnezdu!« je mrmral sam pri sebi. In odločil se je, da bode šel iskat tudi v hlevu. A tudi tam je bilo zaman njegovo prizadevanje, dokler ni nazadnje pod kupom sena našel z železom obito skrinjico.

»Glej, glej,« je govoril sam pri sebi, »tu je starec gotovo shranjeval svoj denar. Bom videl, če je tu kaj zame.«

Odtrgal je ključavnico in odprl skrinjo. A namesto denarja je našel samo staro obleko, ki jo je nevedno vrgel proč. Nazadnje je naletel na sveženj, povezan z umazanim trakom. Razvezal ga je z lastno mu zvedavostjo ter našel papir, ki je bil zapečaten z velikim pečatom.

»Kaj je neki to?« je vzkliknil osupli sluga. »Ne kaže, da bi to spadalo med to staro šaro. To moram pokazati gospodu.« In se je vrnil v sobo.

»Milostivi gospod, nekaj sem našel, kar se mi čudno zdi,« je pošepetal Kurtu. Ta je hitro pregledal listino in jo pokazal Jaroslavu.

»Ali morda ti znaš čitati to listino?« ga je vprašal.

»To je perzijsko pisanje,« je odgovoril ta. »Take listine sestavljajo tamošnji astrologi ob rojstvu kakega otroka. Sicer pa se ta listina glasi na ime hčere perzijskega princa — Abbas — Mirze.«

Judita je pozorno pogledala zanimivo pisanje.

»To so tisti papirji,« je rekla Kurtu, »ki jih je umirajoča Sara proglasila za moje in mi jih dala.«

»Potem pa,« je rekel Jaroslav, »ste vi hči Abbas — Mirze in one nesrečne žene, ki je bila takrat nedolžen vzrok krvoprelitja v Teheranu.«

»A moj oče? Ali še živi?« je vzkliknila Judita.

A njeno veselje, da je našla očeta, se je izpremenilo v žalost vsled Jaroslavovega odgovora.

»Princ ne živi več,« je rekel. »Kakih dvaintrideset let starega je sredi važnih dejanj in lepih načrtov pobrala kuga.«

»Torej zopet nimam nikogar, razven tebe!« je rekla Judita in krasno glavo Kurtu položila na ramo. »Ti si moj oče in ljubeč moj!«

»In v kratkem tvoj mož!« je odgovoril on ter jo vroče stisnil k sebi.

IX.

Tri leta so minila. V tistih krasnih sobanah, v katerih je nekdanj grof Mičalski pogoščeval svoje goste z bujnimi gostijami, v katerih je nekdanj Valeska stregla svoji zapeljivosti, v teh sobanah je bilo nastanjeno rusko vojaštvo.

Krasni gradič je bil spremenjen v vojašnico, njegov prejšnji lastnik je bil odpeljan v Sibirijo. Njegova krivda je bila dokazana, on pa je bil mimo pregnanstva kaznovan še z izgubo premoženja. Le neznamen del je bil prepuščen njegovi hčeri, ki se je šla v samostan pokoriti za svoje grehe. V grofovo sodno zadevo je bil zamotan tudi Pereles ter je bil primoran, da je pripoznal celo vrsto zločinov. Pripoznal je tudi, da je Judito, upajoč v bodočo korist zaradi nje lepote, ukradel neki ženi, ki mu je bila zaupala odlično poko-

lenje otrokovo. Za kazen je tudi on moral v Sibirijo.

Kurt se je po ločitvi od Jaroslava podal v Varšavo, kjer se je poročil z Judito. Njegovo srečno rodbinsko življenje ga vendar ni zadrževalo, da bi ne bil vsako leto enkrat obiskal prijatelja na Kavkazu.

Med tem je bila Jaroslavu odpuščen kaznen. Sicer pa mu je pregnanstvo zopet dalo priliko, da se je oslavil; odlikoval se je v bojih s Čerkezi ter je bil kmalu povišan za polkovnika.

A vsa odlikovanja mu niso pomirila srca; želel si je videti zopet Natalijo ali vsaj kaj zvedeti o njej.

Ker je bilo dostavljanje pisem na Kavkaz zvezano z velikimi težavami, se ni smel čuditi, da na pisma, katera ji je bil pisal, ni dobil nikakega odgovora. Odločil se je torej prositi za dovoljenje ter je sam odpotoval v Petrograd.

Burno je tolklo srce sicer trdnemu možu, ko je v zarji zahajajočega solnca zagledal stolpe ponosnega mesta.

Kot veter je letela lahka trojka po tlaku ter se ustavila pred prvo gostilnico.

Jaroslav je hitro skočil iz voza ter se dal od sluge preobleči v določenih mu sobah. Nato pa je hitel k domu gospe Gribojedove. Ko pa se je hotel oglasiti, mu je bilo povedano, da so dame v gledališču.

Ne da bi se dolgo pomišljal, je odšel tjakaj, čedalje bolj gnan od mrzličnega razburjenja. Stopil je nekoliko pomirjen v prazno ložo, saj bo od daleč lahko videl Natalijo.

Da bi ne spoznal otroka v devojko vzcvelega, to se mu je zdelo nemogoče. Izraz smehljajočih se, izrazovitih oči, ki so si bile prej osvojile vse bitje njegovo, ni mogel biti izpremenjen.

Komaj se je oziral nekaj časa, že je pričala izpremenjena barva obraza, da je našel iskano osebo. V loži prvega reda je sedela kakih osemdeset let stara gospa Gribojedova v priprosti, a lepi obleki; njej ob strani pa Natalija kakor kraljica.

Vse se je polkovniku zdelo otemnelo, ko je videl ž njo, željo svojega srca, edini cilj svojega življenja.

Naenkrat ga je izpreletel mraz. Opazil je, da se je proti Nataliji zaupljivo nagibal visokorastel mož ter se razgovarjal ž njo.

Jaroslav si je mel oči. Človek se mu je zdel znan; ta pravilni, zanimivi obraz s temnimi očmi je moral že videti. Tujec je stopil nekoliko naprej iz sence v loži in v njem spoznal grofa Lubanova.

Žgoča bol je Jaroslavu stiskala prsi. Natalija je bila vsekako zaročena ž njim, angel čistosti in nedolžnosti oddan lahko-miselnemu pustolovcu.

Že je hotel iti h gospe Gribojedovi, da bi zvedel resnico, a zadržala ga je bojazen; da ga uniči njen odgovor.

Zagrinjalo je padlo, ljudje so odhajali. Odhajala je tudi družba gospe Gribojedove v Lubanovem spremstvu.

(Dalje.)

Izdajatelj konsorcij »Večernega lista«.

Odgovorni urednik Viktor Cenčič.

Tiska Jugoslovanska tiskarna v Ljubljani.